

DUGSIGA DEGMADA DAVID DOUGLAS

Xuquuqda Ardeyga iyo masuuliyadda

• XEER URURSAN EE AKHLAAQDA •

XEER URURSAN EE AKHLAAQDA ARDEYGA

Hordhac, falsafada, saldhig sharci

Dokumentigan waxaa loogu talagaley inuu ahaado tixraac xagga ardada iyo waalidiinta sidii uu u caawini lahaa waxbarasho oo dhan inuu dib u raaco wax fiican, is-dhowrid biiada ee dugsigenna David Douglas. Waxaan aaminsannay in shaqaalaha, ardada, waalidiinta iyo ilaaliyeyaasha inay wadajir u shaqeeyaan sidii loo siin lahaa nabadgelyo iyo is-dhowrid biiada mid kasta iyo xubin kasta ee bulshadeenna.

Iyadoo la tixgelinayo heerarka Oregon, Guddiga Dugsiga ee Degmada Dugsiga David Douglas wuxuu ogolaanayaa masuuliyaddiisa si uu u hirgelin lahaa sharciyo ee talinta guud ahaan ee dugsiyada iyadoo dhowrida adaabta. Guddiga wuxuu sii wadayaa oo kordhina inuu dhowro jawi dugsiyadeed oo ka maran xagga midabtakoorka, damiir iyo ruuxa u roon, nabadgelyo iyo caafimaad. Hal nooc si loo hirgelin lahaa ujeedooyinkan waa muddo siin, si cad iyo luqo waadax ah, xuquuqda ardada iyo masuuliyadaha, kobcin sharciyo la fahmi karo ee akhlaaqda ardeyga, iyo helidda kala dambeyn iyo joogteynta howsha socota ee la macaamiltanka xad-gudubyada.

Sharciga Oregon wuxuu sheegayaa edebta ardeyga, ganaax, erinta, iyo xeer urursanaanta akhlaaqda, sidoo kale, kharbbid lahaanshaha, hanjabaad iyo dhaawacyo ardada iyo shaqaalaha dugsiga ee Faqradda 339 ee xeerarka dib u hubin lagu sameeyey ee Oregon. Qaybta 21 ee xeerarka Dambilaha xeerka urusan ee Oregon wuxuu siinayaa isticmaalidda xoog jirka ah oo macquul ah ee dugsiyada. Guddiga Dugsiga David Douglas wuxuu aaminsanyahay sakhshi kasta waa inuu la wadaaga xuquuqda, shaqada, iyo masuuliyadaha fulinta ee dhismaha dugsiga bulshada.

Waxaa la siiyey taxadir gaar ah howsha socota iyo hababka oo leh ujeeddo inuu ahaado cadaalad iyo joogten ardada oo dhan. Ujeeddada ee adaabta ardey kasta inuu ku caawino gartana isku-xiridda u dhexeeya isaga/iyada tallaboyinka iyo waxyaalaha ku habboon inuu isku dayo inuu baro masuuliyad shakhsiyadeed, anshaxa guud ee shaqada iyo masuuliyad kuwo kale. Ardada iyo waalidiinta waxaa loo baahanyahay iney ogaadaan in ardada in loo diido ka qaybgalkiisa dhaq-dhaqaaqa manhaj-dheeraad ah ay ka dhalatay tallbada edeb-xumada. Intaa waxaa sii dheer, magacyo, iyo/ama maamuusyo loo hibeeyey ardada waa laga noqsan karaa (tusaale.; darajada ku fiican, ardad fasalka u sareeya, xafiiska kooxda jagooyinka, ka qaybgala dhaq-dhaqaaqa dugsiga, feestooyinka dugsiga sare, wixii la mid ah). Gudbinta hay'adda sharciga fuliya ee ku habboon falalka sharciga ah oo keeni karta haddii ay habboontahay.

Waxaan ku maahdinayaa dhammaan ardada, shaqaalaha, waalidiinta iyo ilaaliyeyaasha horumaris ahaan shakhsi kasta wada shaqeyntiisa isagoo abuuraya nabadgelyo meel soo dhoweyn ah dhammaan kuwa gala dugsigeenna David Douglas waxbarasho ahaan.

KOONID BANDHIGID

Xuquuqda iyo Masuuliyadaha	1
Imaatinka.....	3
Basaska	5
Dharka iyo is-Qurxin	6
Droogada, Alkohol iyo Tubaakada	7
Shaqada ardada	8
Hadalka xorta ah iyo Kulanka.....	11
Dhibaateyn, xoog sheegasho, Faraxumeynta Galmada	14
Xad-gudubka Internetka/Qalabka Electroonikada	16
Khatar	17
Hubka.....	18
Aadaab	20
Edebta Furta Dugsi Hoose	21
Edebta Furta Dugsi Sare	22
Howsha Ganaaxa	23
Howsha Erinta.....	24

XUQUUQDA IYO MASUULIYADAHA

Ardada Dugsiga David Douglas waxaa la filayaa iney ahaadaan nabad, is-ixtiraam, iyo masuuliyad. Ardada waxaa laga filayaa inay ahaadaan mid macallimiinta u ogolaanaya inay wax baraan iyo ardadana wax bartaan.

Ardada wuxuu xaq u leeyahay:	Ardada waxaa masuuliyaddooda ah:
1) Inuu la murmo wixii waxbarasho ku saabsan ardada iyo shaqaalaha dugsiga kale.	1) Imaatinka dusiga si joogta ah, waqti iney ku yimaadaan, iney keenaan qalabka loohga baahanyahay, iney u diyaargaroobaan inay ka qaybgalaan fasalka iyo shaqo dhammeystiran.
2) Inuu helo koobi Buugga gacan-qabsiga ee Xuquuqda iyo Masuuliyadaha.	2) Samee sida wanaagsan.
3) Inuu helo edeb cadaald ah oo aan midabtakoor lahayn.	3) Ixtiraam xuquuqda, dareenka iyo qalabyada ardada kale, waalidiinta/ilaaliyeyaasha, shaqaalaha dugsiga, booqashoyaasha, martida iyo jiiraanka dugsiga.
4) Inuu sheego wax kastoo walaac gelinaya oo ka mid ah dhacdo af ama addin khatar oo Ka mid ah, xoog sheegasho, handadaad ama aflagaado	4) Ku dhaqan si wanaagsan dugsiga agagaarahiisa, basaska dugsiga, meesha baska istaagayo, dhaq-dhaqaaq kasta oo dugsiga samenayo, iyo fasalka inaad faragelin ku sameynin waxbaridda iyo waxbarasho.
5) Helaan diiwaanka dugsigooda tilmaamaha ku habboon.	5) Raac fasalka, dugsiga iyo sharciyada dugsiga.
6) Helidda macluumaad adaabta luqada ay fahmi karaan iyadoo la tixracayo sharciga turjumidda degmada.	6) Aqri iyo faham Xuquuqda Atdeyga iyo Masuuliyadaha buuga gacan qabsiga.
7) Biiad waxbarasho nabadgelyo ah.	
8) Biiad nabadgelyo xagga midabtakoor la'aan iyo dhibaato.	

Waalidiinta/Ilaaliyeyasha waxay xaq u leeyihiin:	Waalidiinta/Ilaaliyeyasha waxaa masuuliyaddooda ah:
1) Helid warbixin rasmi ah oo joogto ah ee horumarka akadeemiyada ardeygan iyo imaatinka.	1) Caawin shaqaalaha dugsiga iyadoo la qaybsanayo fikrado sidii loo horumarin lahaa waxbarashada iyo la celin lahaa ama la xalliyo dhibaatooyinka edebta ardeyga.
2) Samee talo bixin iyo keen rayi ku aadan qorshaha waxbaridda.	2) Siin ilaalin caafimadka ardeyga, jirka iyo niyad wanaagga qofka oo degdeg ah iyo imaatinka joogtada ah.
3) Ka qaybgal fadhiyada ee macallimiinta iyo/ama maamulaha.	3) Siinta dugsiga maqnaanshada ardeyga fasiraad qoraal ah ama daahidda iyo ka qaybgelidda fadhiyada waalid/ilaaliye.
4) Helid fasiraad darajada ardeyga xagga macallinka.	4) Ka caawi dhaqan waafaqsan arday sharciyada dugsiga
5) Aqri dhammaan diiwaannada dugsiga la xiriira ardadda, tilmaamaha ku habboon.	5) Bixi kormeer ku habboon ardayda ka hor iyo dugsiga ka dib.
6) Helid caddeyn dheeraad ah xuquuq kasta ee la xiriira buuggan gacan qabsiga ah.	6) Dib u eeg iyo wada hadlaan buuggan ardayda iyo sidoo kale qalab kale oo la mid ah sida qorshaha anshaxa dugsiga.
7) Helid macluumaad adaabta luqad ay fahmi karaan iyadoo la tixraacayo sharciga turjumidda degmada.	7) Taageer is-anshaxa iyo xallinta khilaafaadka barnaamijyada dugsiga

IMAATINKA

Sharciga Oregon wxuu codsanaya waalidiinta/ilaaliyayaasha iney fiiriyaan caruurta inta u dhexeysa da'dooda 6, 5 haddii is diiwaangeliyo and 18 jir iney ka qaybgalaan dugsiga si joogta ah. Dugsiyada wuu u sheegi doonaa waalidiinta/Ilaaliyayaasha maqnaanshada ardeyga. Waalidiinta/Ilaaliyayaasha waxaa lagu dhiirrigelinaa inay la xiriiraan dugsiga haddii wax walaac ah jiro xagga maqnaanshaha. Markii maqnaanshada ardeyga oo goosgoos ah in isaga ama iyada aan ka faaiideysan barnaamijka waxbarashada, maamulaha ama qofka loo xilsaarey wuxuu gaarsiin doonaa ardeyga iyo waalidka/ilaaliyaha iyo sameynta qorshe taageero.

Sharciga gobolku wuxuu u baahan yahay in ay ka baxaan dugsiyada ardayda maqnaansho toban (10) maalmood dugsi oo isku xiga, sabab kasta (Tixraac [OAR 581.023.0006\(c11\)](#))

Ka qaybgal wanaagsan waa muhim siinayo fursadda ugu weyn ee ardeyga inuu barto iyo horumaro dhaqanka dhalinaya caado masuuliyad leh. Waa muhim in waalidiinta iyo dugsiga lahaadaan wada xiriir iyo wada shaqayn in la helo imaatin wanaagsan ee horumarka ardeyga. Iyadoo la tixraacayo Sharciga Dugsiga Oregon, dugsiga waa inuu gaaraa go'aan haddii maqnaansho in mar hore la diyaariyo ama la cudur daarto. Qoraal ay qoreen waalidiinta ama note waalidka ama qofka ilmaha masuulka ka ah qorey uusan daruuri ahayn maqnaanshihiisu cudurdaar.

Ardey ka maqan fasal kasta ogolaansho la'aan waxaa loo tixgelinaa ardey dugsiga ka maqan waxaana laga qaadaa tallaabo edbin ah. Ardey aan ka qaybgelin ugu yaraan boqlkii 90 ee waqtiga ama laga yaabo ka qaybgal aan hagaagsaneyn xagga dhinaca warqado, wicid telefoon, booqasho guri ama iney dhacdo warqadda maqnaanshaha ee surtogal ah ee ay bixiyaan qawaaniinta degaanka.

Siyaasadda Imaatinka

1. Sabab macquul ah ayaa la samayn doonaa shaqaalaha dugsiga si ay ula soo xiriiraan waalidka /Ilaaliye marka ardaygu mid ka mid ah ama ka maqan fasalada badan.
2. Waalid/Ilaaliye waxaa laga codsaa inay wacaan ardeyga dugsigiisa haddii isaga/iyada uu ogyahay ardeyga uu ka maqnaan doono dugsiga maalin ama maalmo gaar ah.

Ka dib markii toban (10) maalmood maqnaansho oo isku xigta ardayga wuu ka baxayaa dugsiga iyo waalidka/Ilaaliye waxaa laga rabaa in dib-u-qoro ardayga.

In la raacayo Sharciga Dugsiga Oregon, Dugsiyada David Douglas wuxuu xaq u leeyihiin in la go'aamiyo haddii uu ku maqan yahay wax cudurdaar iyo cudurdaar la'aanba.

MAQNAANSHO CUDUR DAAR/CUDUR DAAR LA'AAN

Sharciga Dugsiga Oregon wuxuu sheegayaa (ORS.339.065) "maqnaansho waxaa cudurdaar karaa maamulaha ama macallinka haddii maqnaanshaha sabab u ah jirrada ardeyga, jirromku dhacdey xubhana qaarkod ee Arderyga reerkiisa ama wax degdeg ah dhacey. Maamule ama macallin cudurdaar maqnaansho ayey sameyn karaan sababo kale oo la sameeyey qabanqaabin lagu guuleystey ka hor maqnaanshaha."

Ardayga ayaa ku maqan sababtoo ah xanuun ama qoyska degdeg ah waa inay keenaan cudur daar qoraal ah waalidka ama qofka ilmaha masuulka sharaxaya sababta maqnaanshaha hal maalin gudahood ka dib markii ardeyga dugsiga ku soo laabtay.

Gurmadka Degdega ah loo kala saari doonaa sidii kuwa xaaladaha muhiimada ugu weyn ee saameeya qoyska iyo guriga. Waa mas'uuliyadda dugsiga si loo ogaado haddii maqnaanshaha ay sabab u ahayd xaalad deg deg ah.

maqnaanshaha badan yihiin kuwa kor ku qoran waxay noqon doontaa cudurdaar. ardayda qaata maqnaanshaha cudurdaar aan la siin doonaa amaahda shaqada dugsiga seegay inta lagu guda jiro wakhtigaas. inkastoo amaahda aan la siin doonaa, ardaydu waa inay sii socodka joogtada ah ee dugsiga ay tahay in la dhamaystiro si ay u gutaan shuruudaha koorsada. tusaale oo maqnaansho aan cudurdaar lahayn waa:

1. Ka boodid
2. Ka gaabinta in la keeno cudurdaar qoraal ah waalidka ama qofka ilmaha masuul ka ah hal maalin dugsi gudahood ka dib markii uu maqan yahay.
3. Ka tegida dugsiga inta lagu jiro maalinta iyada oo aan xafiiska dugsiga laga ogeyn.
4. Caruur ilaalin ama shaqo guri.

5. Imaansho la'aan maalinta dugsiga kasta in ardayda abaabulo sida a "Ka boodid Maalin", sida " Ka boodid maalinta dadka sare", aan la ganaaxin ama ansixiyo siyaasadda dugsiga ama maamulka.
6. Imaatinka fasalka shan daqiiqo markii beelka la garaaco ka dib.
7. Shaqaynta mashaariic fasalka halkii uu kaga qaybgeli lahaa jadwalka fasalka joogta ah.

Haddi ardeygu maqan yahay 2 maalmood ama ka yar isaga/iyada ka sameyn kartaa isaga/iyada markii soo laabato. Wixii maqnaansho la dheereeyey (3 maalmood in ka badan), waalidiintu waxay codsan karaan in shaqada guriga loogu diro. Fadlan sii dugsiga ogeysiis hal maalmood marka aad codsaneyso shaqo guri.

SIYAASADDA MAQNAANSHAHA EE HORE LOO QABANQAABIYAY

Shaqaalaha David Douglas wuxuu aqoonsan yahay in waxbarashada oo dhan inuusan ka dhici doonin dugsiga. Waxaan taageereynaa waayo-aragnimada ardayga-barashada in ardayda aga yaabaa inay dugsiga qaadato ilaa shan maalmood xilli dugsiyadeed kasta.

Waayo, maqnaansho kasta oo cudurdaar leh, ardayga ayaa loo ogolaan doonaa kordhinta ugu yaraan hal waqti fasalka maalin kasta uu maqan yahay.

HEERARKA IMAATINKA

1. Si ardeyga uga qaybgalaan dhaq-dhaqaaqa dugsiga, isaga/iyada waa iney tagaan dugsiga maaintii oo dhan ardeyga ka maqan muddo kasta oo fasalka maalin waa iney ka heystaan ogolaansho maamulka ka qaybqaadashada ka hor inta aan loo ogolaan ka qaybqaadashada.
2. Marka ardeyga saadaalineysa fasal ka maqnaadey ay sabab u tahay dhaq-dhaqaaqa dugsiga, waa isaga/iyada masuuliyaddiisa inuu u sheego macallinka ugu yaraan hal maalin ka hor. Waa masuuliyadda ardeyga si ay u bartaan howsha ka baaqdey, inuu keeno shaqada dhaaftey shaqooyinka iyo shuruudaha fasalka.

Ardada leh dhibaatooyinka imaatinka joogtada ah waxey heli karaan erinta howsha.

Fiiro Gaar ah: Dhammaan Dugsiyada Degmada David Douglas daabacaan buugga gacan qabsiga ardeyga. Fadlan tixraac cunugaaga buugga gacan qabsigiisa wixii macluumaad gaar ah oo la xiriira dugsiga cunugaaga.

BASASKA

Qawaniinta ardada raacaya basaska dugsiga:

- Ardada la qaadayo waxey ku jiraan xukunka shufeerka bas wadaha.
- Dagaal, lagdan iyo dhaq-dhaqaaq xun waa ka mamnuuc baska dushiisa.
- Ardada waxay isticmaalayaan iridda degdeg ah haddii wax degdeg ah dhacaan.
- Ardada waa inay ku joogaan waqti meesha baska istaagayo mudadda subaxdii iyo galabtii waqtiga la qaadayo.
- Ardayda waa in aan keenin xayawaanka, hubka qarxa, hubka, weelka galaaska, buufinta ama qalabka kale ee laga yaabo inay halis baska ku yahay..
- Ardada waa iney fadhiyaan inta baska uu socdo.
- Shufeerka baska waa inuu tusaa ardada kuraastooda.
- Markii jidka la goynayo, ardada waa inuu ka gooyaan baska hortiisa ama sida shufeerka baska uu u tilmaamo.
- Ardada waa ineyan ku dhiibin gacmahooda, gacmaha, ama madaxooda diriishadda baska.
- Ardada waa iney haystaan ogolaansho qoraal xagga waalid/ilaaliye ama qof da' ah oo masuul ah inuu baska ka dhaqaaqo meel aan ka aheyn guriga ama dugsiga.
- Ardada waa iney ku dheekeystaan cod caadi ah, qaylo iyo hadal xun waa ka mamnuuc baska fuuliddiisa.
- Ardada waa inayan furin ama xriin diriishadaha suufeerka baska ogolaanshihiisa la'aantiisa.
- Ardada waa iney u ahadaan shufeerka baska si edboon, ardada kale iyo dadka dariiqo maraya.
- Ardada diidaya iney raacaan tilmaamaha shufeerka baska ama diida iney raacaan ama nidaamyada waxaa laga qaadayo maamuuska basaska raacidiisa.
- "Qawaaniinta Raacidda Ardada Basaska Dugsiga" waxaa la sureydammaan basaska dugsiga.

Kaamerooyin video ah ayaa la isticmaalaa si loo fiiriyo edebta ardeyga ee gaadiidka degmada.

Akhlaaq-xumo baska guadhiisa ama meesha baska istaagayo:

Tillabada akhlaaq xumo baska iyo joogsiga baska waxaa lagu maamuli donaa maamulka dugsiga ama qof loo xilsaarey (macallin, shufeerka baska iyo kuwo kale).

Jawaabaha xad-gudubiyada dhaqanka baska raaciddiisa tilmaamaha isla ficil edbin ku qeexan buuggan. Intaa waxaa dheer, **waxaa laga yaabaa in ganaax maamuuska bas raacidda ilaa toban (10) maalmood oo isku xiga maalmaha dugsiga. Erinta mudnaanta raacitaanka ayaa sidoo kale laga yaabaa inuu raaco.**

Edebta ardeyga oo six un u saameeya hwoolgalka nabadda baska ama dugsiga waxay keeni kartaa inuu lumiyo mudnaanta ardeyga inuu raaco basaska.

Macallimiinta ama shaqalaha kale ee u idman Degmada Dugsiga waxay raaco doonaan ardada oo dhan safarrada iyo masuuliyadda u qaadan doonaan ee anshaxa habboon.

Xeer Urursan ee Dharka

XEER URURSAN EE DHARKA

Mas'uuliyadda dharka iyo koritaanka ardaygu wuxuu ku xiran yahay ardayga iyo waalidkood ama ilaaliyahooda (s). Xeerka labiska ee degmada ayaa la aasaasay si loo abuuro dhaqan wanaagsan oo dugsi oo kor u qaada guulaha waxbarasho iyadoo la siinayo jawi barasho oo taageera, ka hortagga khalkhalka, iyo ka fogaanshaha khatarta ammaanka. Dharka ardayga iyo dharku waa inuu u oggolaadaa ardayga inuu ka qaybqaato waxbarashada iyadoo aan khatar gelinayn caafimaadka ama nabadgelyada ardayga ama shaqaalaha degmada.

Degmadu waxay rajeyneysaa in dharka ardayga iyo kor u qaadida si loo gaaro heerarka hubineysa in mid ka mid ah xaaladaha soo socda midkoodna aanu jirin:

- carqaladayn ama faragalinta jawiga barashada fasalka, iyo / ama
- Ku hanjabaadda caafimaadka iyo / ama amniga ardayga ama ardayda kale.

DHARKA LA OGOLYAHA IYO IS-QURXINTA

- Ardaydu waa inay xirtaan dhar ay ku jiraan labiska oo leh surwaal, dhar, dhar, ama gaaban, ama u dhigma, iyo kabo.
- Daboolid ku filan oo jirka ah ayaa loo baahan yahay.
 - Dharka waa in uu maro hore, dhabarka iyo dhinacyada.
 - Dharka waa inuu daboolaa meelaha gaarka ah waa in la arki Karin.
 - Dharka waa inuu qariyaa dharka hoose (sun laga saarey).
- Dharka waa inuu ku habboonaadda firfircoonida jadawallada fasallada oo dhan uu ku jiro dhisidda jirka, labooritooriyada cilmiga, Farsamada Aqoon Is-weydaarsiga iyo shaqooyin kale, yo meelaha halista gaarka ah ka jira.
- Fasallada qaarkood waxay u baahan yihiin dhar gaar ah, sida dharka ciyaaraha ama qalabka ammaanka.

DHARKA AAN LOO OGGOLEYN:

- Dharka iyo/ama taatuus ee aan muujineynin, xayesiinaya, ama u hadalaya isticmalidda hubka, alkohool, sigaar, xashiish ama waxyaalo kale oo la ilaaliyuo, qaawanaan, gelmo la istusayo, ama wasmada.
- Dharka looma xiriiri karo xiriirka baandooyinka ama kor u qaadista hadalka nacaybka ee ku saleysan jinsiyad, jinsiga, jinsiga, doorashada jinsiga, aqoonsiga jinsiga, diinta ama qof kasta iyo / ama kooxda (dadka) dadka.
- Koofiyadaha / Visors / Hoods - wax kasta oo daboolaya madaxa lama oggola dhismaha inta lagu jiro maalmaha iskuulka haddii aysan ku xirnayn diin aaminaad.

- Muraayadaha indhaha, maskaraha, ama dhar-gooyooyinka kale ayaa laga yaabaa inaysan horjoogsan aqoonsiga shakhsiga inta lagu jiro dhamaan howlaha dugsiga.

WAALIDKA / MAS'UULKA OBLIGATION:

Masuuliyadda dharka iyo is-qurxinta ardaygu wuxuu ku xiran yahay ardayga/ardeyda iyo waalidka/masuulka (s). Waxaa la filayaa in waalidka / masuulka (iinta) dhammaantood ay dib-u-eegaan xeerka dharka degmadeena ardayga (s) bilawga sanad dugsiyeed kasta.

MASUULIYADAHA ARDAYGA:

Dhamaan ardayda waxay mas'uul ka yihiin inay u hoggaansamaan xeerka lebbiska degmada inta lagu jiro saacadaha iskuulka iyo inta ay matalayaan dugsiga (tusaale ahaan, isboortiga, waxqabadyada, iwm.)

MAS'UULIYADAHA ISKUULKA:

Si anshax ahaan loo meel mariyo kumbuyuutarkeena dharka lebbiska, macallimiinta, maamulayaasha, iyo shaqaalaha dugsiga oo dhan waa in la ogeysiiyaa bilowga sannad dugsiyeedka ee ku saabsan ujeedada iyo ruuxa, iyo sida loo dhaqan-galiyo hab aan ardayda u ceebeyn ama saameyn aan si daacad ah lahayn kooxaha ardayda qaarkood. Shaqaalaha waa in lagu hagaajiyaa xeerka lebbiska iyo raacaan warqadda iyo lambarka xariirka dharka.

HIRGALINTA:

Xaaladna maaha qof weyn inuu la hadlo ardayga ku saabsan jebinta xeerka labiska ee horay uga mid ah ardayda kale haddii aysan ku lug laheyn koofiyadaha, daboolka, muraayadaha indhaha, maskaraha, iyo / ama elektarooniga.

- Ardayda lagu helo jebinta heerarkan waxaa laga yaabaa in lagu weydiisto inay bedelaan dharka aan buuxin heerkan.
- Macallimiintu waxay ka hadlaan xad-gudubka dharka ardayga waa inay soo bandhigaan ikhtiyaarrada lagu helo dharka saxda ah. (dhar dheeraad ah oo ku xidhan keydka / boorsada dhabarka, dharka dugsiga, iwm).
- Haddii ay suurtagal tahay, ardayda waxaa la siin doonaa fursad ay ku xirto dhar beddelaad ah oo dugsiga ah. Ardayda marnaba looma waydiisan inay xirto dhar gaar ah sida tallaabo edbin ah.
- Haddii ardaygu aanu lahayn dhar dheeraad ah oo lagu beddelo, waxaa laga yaabaa in lagu weydiisto inuu waco guriga si uu waalid ama ilaaliye (yaasha) u keena dhar ku haboon. Isku day kasta ayaa la sameyn doonaa si loo yareeyo luminta waqtiga casharbixinta.

DAROOGADA IYO KHAMRIGA/HEYSASHADA ISTICMAALKA AMA QAYBINTA

Dhejinta Meesha ay Xor ka tahay Daroogada ee Dugsiyada David Douglas. Meesha ay Daroogada Xor ka tahay waxaa macnaheedu tahay “Saarida ka Bixinta walaxa kontroolan gudahood 1,000 cagaha dugsiga sharci darrada waa fasal dembi A”. (ORS 475.999)

Dugsiyada David Douglas wuxuu u qaadanaa heysashada, qaybinta, iyo/ama isticmaalidda khamriga ama daroogada khatarta ah, ama heysashada qalabka daroogada ee ardeyga iney xad gudub halis ah ay ku tahay siyaasadda. Ardada noqon doonaa mowduuc si tallabooyinka edbinta adag looga qaado haddi baaritaan dhaco.

1. Heysashada, iibinta, ama qaybinta wax kasta oo khamriga, maandooriyaha, daroogada khatarta ah, daroogada been abuurka ah ama heysasho wax mamnuuc ah ee ku saabsan gudaha ama xareeraha dhismaha dugsiga ama dhaq-dhaqaaqa ka socda dugsiga waa ka mamnuuc.
2. Heysashada waxyaabaha wax daroogada ka kooban ama ku saabsan gudaha ama hareeraha dhismaha dugsiga ama dhaq-dhaqaaqa ka socda dugsiga waa ka mamnuuc.
3. Ardey waa inuusan isticmaalin, gudbiya, ama uu ahaado kuwa haysta, hantiddo ku isticmaalaan daroogada maandooriyaha daroogada hallucinogens ah, amphetamine ama amphetamine oo isku mid ah, marijuana, khamriga ama muqadaraadka oo nooc kasta leh, ama daroogada isku mid loo sameeyey, ama warqad wakiil sida daroogada sharci darrada ah, ama dhalada vitamins ah, kaniiniga tamarta iyo cabitaannada tamarta gudaha ama hareeraha dhismaha dugsiga ama dhaq-dhaqaaq kasta ee ka socda dugsiga.

TUBAAKO

Ardeyna uusan heysan Karin, isticmaalo ama qaybiyo tubaako aksta dhismaha Dugsiga David Douglas ama meel kasta gudahood 1,000 cagaha dhulka dugsiga ama intii aad ka dhigato ama ka qaybgasho dhaq-dhaqaaqa dugsiga. Nidaamkani wuxuu ku saleysan yahay sharci la gudbiyey 1991 Sharci Dejinta Oregon ee (HB 3590). Sharciga waxaa sidoo kale dhigayaa in shaqaalaha dugsiga lala xisaabtamo si u fuliyaan amarkan., sidaas darteed, shaqaalaha dugsiga wey ku wareegi doonaan waxyaabaha tubaakada lagu sameeyo iyo qalabka ee gubashada tubaakada xagga ardada.

1. Tubaakada waxaa ka mid ah, laakiin aan ku xadidneyn, sigaarka, sigaarka dhegoyaraha, sigaarka elektroonikada ah ama uumiga, ama wax soo saarka sigaarka, ama tubaakada alaabta lagu tufo, sida tubaakada aan qiiqa laheyn, maquufin, calaaliyo, ama buuriga tubaakada ama nooc kasta oo tubaako ah. Dhammaan dhinacyada ama ku saabsan guryaha degmada oo ay ku jiraan dhismayaal, dhulalka, baabuurta, ama dhismo kasta waa laga mamnuucey in lagu isticmaalo badeecadaas.
2. Heysashada ama qaybinta waxyaabaha tubaakada lagu sameeyo (tusaale, taraqa, warqadaha sigaarka) waa laga mamnuuci doonaa guriga degmada oo ay ku jiraan dhismayaal, dhulalka, baabuurta ama hantida kale ardada oo dhan, iyadoo aan loo fiirineynin da'da.

Waxaan ognahay in siyaasadda tubaakada oo ka dhalan kara dhibaato loogu talagaley ardada isticmaala tubaakada. Dugsiyada David Douglas wuxuu u fidin doonaa caawinaad kuwa jeceyl inuu joojiyaan isticmaalidda nooc kasta oo tubaako ah. Ardada daneynaya caawinaad noocan oo kale waa iney la xiriiraan lataliyaha dugsigooda. Kuwa ku-xadgudba, daroogada/khamriga/ siyaasadda tubaakada loo gudbin doonaa maamulaha. Dembiyo badan waxay keeni doontaa in loo gudbiyo Sarkaalka Wax-helidda, suurtoagal ah tallaabo sharci ah. Ardada sii wadaya xad-gudbka siyaasadda daroogada/khamriga waxaa ka dambeeya la joojiyo ama eryin.

Fiiro gaar ah: Dhammaan dugsiyada Degmada Dugsiga David Douglas daabacaan Buugga gacan qabsiga ee ardeyga. Fadlan tixraac buugga gacan qabsiga ardeyga tilmaamo gaar ah ee ku saabsan mafrashka daawooyinka (OTC).

Waajib ku ah Ardeyda

WAAJIB KU AH ARDEYDA

"Ardeyda dugsiga bulshada u hogaansami doonaan xeerarka dawladda ee dugsiyadan oo kale, la socdaan koorsada la qorey ee waxbarashada, isticmaalanaa buuggaagta la qorey iyo iney u soo gudbiyaan maamulka macallinka... xadgudub dulmina, diidmo cad oo furan ee maamulka macallimiinta, ama isticmaalka nijaasta ama luqadaha fisqiga ah waa sababta ku filan akhlaaqda, eyrinta ama ka saarista dugsiga." (ORS 339.250.)

Dab – Dab ula kac lagu sameeyey.

Weerar – Xanjabaad jireed ama rabshad loo geysto dadka.

Xeerar Dhismaha - Maamulayasha dhismaha in laga yaabaa in la horumariyo xeerarka macquulka ah ee daabacaadda ee dhismahooda, intaas lagu darey, ee aan isku dheceyn, sharciyada dokumentigan.

Ku xad-gudbka mid ka mid ah xeerarka lagu qeexay qaybaha horeysey waxay keeni kartaa inay cunaqabatayn, waxay kaloo keeni kartaa anshaxa ilaa, oo ay ka mid yihiin, hakin ama eryitaan.

Tuugo – Jebinta iyo gelidda oo ujeedaa ay tahay in dembi la sameeyo.

Hanjabaad Qaraxyo – Hanjabaad telefoon ama qoraal ah ee qaraxyo.

Kambuska oo xiran- Ardada oo dhan waa iney ku haraan dhulka dugsiga muddada maalinta dugsiga oo aann ka aheyn cudraarka xafiiska dugsiga.

Falid Dembiyo – Guddiga ayaa ka mid ah, ama ka qaybqaadashada, dhaq-dhaqaaqyada soo socda, ama dhaq-dhaqaaq kasta ee laga mamnuucey sharciyada Gobolka Oregon, dihsmayaasha dugsiyada, ama lahaanshaha dugsiga, ama dugsiga kasta dhaq-dhaqaaqa waa la mamnuucey. Dugsiga ayaa loo fiirin ama dacwad dembi keenin, waxay qaadi doonaan ficil edbin ah.

Qoob-ka ciyaar – Qoob-ka ciyaaraha ee la siinayo ardeyda Dugsiyada David Douglas si u kulmaan mid midka kale iyo ka qaybqaataan dhaq-dhaqaaqyada bulshada. Si loo helo jawi ku habboon dhaq-dhaqaaqyadan, xeerarka soo socda ayaa la xoojin doonaa dhammaan qoob-ka ciyaaraha:

Dul-qaad la'aan Qoob-ka ciyaar aan Habbooneyn – Marqaamidda, xaqid, iyo ciyaar kale ee galmada ma habboona ee qood ka-ciyaaraha martigelisa dugsiyada David Douglas. Waxaa jiri doona digniin la'aan. Ardada doorata inaad la dheesho sidan oo kale **laga saari doono ciyaarta** mana heli doonaan lacag soo celin. Haddi ardey laga saaro xagga ciyaarta, isku dey kasta laga sameyn doono la xiriirka waalidka/ilaaliyaha.

Xda-gudubyo soo noqda waxaa ka dhumi doonaa maamuuska qoob ka-ciyaarka.

Qalabyo khatar ah – Hubka iyo hubka asalkii la mid ah waa laga mamnuucey dhismaha dugsiga. Hubkaas waxaa ka mid noqoon doona, laakiin aan ku ekeyn, bastoolado, mindiyo, laabatooyinka biraha, sakiinta, qaraxyo, ama gaaska suntan ah, suntan, daroogada iyo waxyaalo kale, oo la isticmaali karo, la rabo in la isticmaalo, ama lagu hanjabey in la isticmaali doono, awood u leh inuu keeni karo dhimasho amadhaawac jirka.

Qof kasta oo hub raro ama ku mashquulsanaayeen inay hub raraan ama hub la hantiyo ku saabsan ardeyga mudda dhismaha degmada in la qabto ama looga qaado sharci ahaan.

Dhacdooyinka ardeyga heysashada hubka loo gudbin doono waalidka booliskana loo sheego, sida uu sharciga dhigayo. (hoos V.S.F. 921, ORS 161.015, 339.115, 809.410 iyo sharciyada kale ee ay khuseyso), tallaabo anshaxeed iyo/ama shrci oo habboon ilaa ay ka mid yihiin eryid muddo hal sano ah ama ka badan laga qaadi doonaa ardeyga waxaa laga qaadi doonaa oo hantiya hub iyo ardeyda caawintey inuu hantiyo sinnaba.

Hubka ay kontroolayaan dadka sharciga xoojiya waa la ogolyahay. Maamulaha dugsiga wuxuu u ogolaan karaa dadka kale iney ku hantiyaan hub dhismayaasha dugsiga. Maamulaha dugsiga wuxuu u qori karaa xaalad gaar ah ama nidaamyo in la raaco ka hor intii uusan siinin ogolaanshahan oo kale.

Bandhigid jeceyl – Bandhigid jeceyl dadweynaha ee ka baxsan baaqyada bulshada caadi ah mid kasta dhismaha dugsiga David Douglas ama meel kasta ee kambaska ka amid ah ma aha dhaqan la aqbali karo. Ardeyga waxay heli karaan digniino qaa-dhaafka jeceylka. Haddii dhaqanka la aqbali Karin sii socdo, isaga/iyaad waxaa laga yaabaa in looguudbiyo maamulaha ficil edbin dheeraad ahaan.

Anshaha Qaska ah – Qaska akhlaaqda ama xad-gudub oo diidaya ardeyda kale ee xaq u leeyihiin iney bartaan waa ka mamnuuc.

Handadaad baad ah, Hanjabaad, ama sandulleeynta sharci darrada ah- helitaanka lacag ama hanta ay rabshad ama halis u ah rabshado, ama hanjabaad lagu sameeyo wax ka gees ah isaga/iyada ay awood ama hanjabaad xoog ah ama ku hanjabey in xoog loo sheegto in lagu eedeeyo qof kale dembi aan gelin.

Masuuliyadda Maaliyadeed - Waalidiinta ardadooda galey balaayo xaasidnimo iyaga ayaa ka masuul ah kharajka dayactirka. ORS 339.270

Taabashada aan haboonayn – taabasho aan Haboonayn waa wax xiriir ah jirka sababa qof kale si ay u dareemaan raaxo. taabashada aan haboonayn in lagu talo gali karaa ama aan lagu talo geli karin. Haddii ardeygu uu yahay dhibbane ah taabashada aan habooneyn uu isagu / iyadu waa inay u sheegaan qof weyn ah sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah. Ardayga lagu eedeeyay taabashada aan habooneyn u noqon doonaa Mawduuca Anshax dulmar ee Anshaxa. dembiyada soo noqnoqda ayaa ku dambayn doonta ganaax iyo eryo.

Xadis - Xatooyo.

Meeraysanaysa - Ma isagoo sabab kasta ama xiriir ku lug haynta, ama mas'uuliyadda, ardayga, ama baaritaan aan lahayn, sabab gaar ah oo sharci ah isagoo dhismaha dugsiga.

Xaasidnimo - Burburka in dhismayaasha, dayrarka, dhirta ama qaybaha kale ee hantida dugsiga, ay ka mid yihiin jaridda, sixitaanka ama wax ka beddelid hab kasta leh.

Gardarrada Jirka - gardarada jirka waa la xariira jirka isagoo ujeedadiisu yahay halis iyo/ama wax yeelo qof kasta. Gardarada jirka waa tallaabo ah ee ilqabatinka, taas oo ka mid noqon kara riixitaanka, tuuritaanka, suxul ku riixid, iyo/ama tallaabo kasta oo jirkaa loogu talagalay si uu u cabsi geliyo qof kale. Ardayga lagu eedeeyo gardarrada jirka u noqon doonaa anshax dulmar ah iyo Mawduuc Anshaxa. dembiyada soo noq-noqda ayaa ku dambayn doonta ganaax iyo eryo.

Xoog jirka ah –

1. Marka dugsiga ama hawlaha dugsiga, shaqsi ahaan waa macallinka, maamulaha, shaqaalaha dugsiga ama iskaa wax u qabso dugsiga laga yaabaa in ay ku isticmaalaan xoog macquul ah ardayga dugsiga goorta iyo ilaa xad waxaa lagama maarmaan ah si looga hortago ardayga dhib samaynaya naftiisa ama nafteeda in, dadka kale, ama in hantida degmada. Waxaa intaa dheer, shaqaalaha waxay isticmaali karaan xoog macquul ah arday marka iyo ilaa xad macquul ah qofka shaqaalaha ah ayaa aaminsan in loo baahan yahay in ay ilaaliyaan nidaamka dugsiga ama fasalka ama hawlaha dugsiga ama dhacdada, ama waxa la qabto oo hantida dugsiga ah.
2. Awoodda in ardayga la edbiyo uusan awood u geysto ee ciqaabta jirka, sida lagu qeexay awood ula kaca ah, ama si ula kac oo keenaya xanuun jireed, ee ardayga. (ORS 339.250 (12))
3. Ku celinta jirka iyo/ama astur waxaa loo ogol yahay oo kaliya oo qayb ka ah qorshaha taageerada akhlaaqda marka waxqabadyada kale ee ka yar lagu xakamaynayo ma noqon doono wax ku ool ah iyo anshaxa ardayga ee khatar ah oo dhaw, halis ah, waxyeello jirka in ardayga ama dadka kale.
OAR 581-021-0061 iyo 581-021-0062

Xadid – Wax ka xadidda qof kale si xoog ah ama handidaad xoog.

Gadid, Isticmaalka ama Haysashada Cabitaanka Qamriga ama Droogada - Ka qayb qaadashada hawlaha sharci darro dhismaha dugsiga, ama ka qaybgalka waxqabadka dugsiga oo hantida ah, waxay keeni doontaa in ganaax deg deg ah iyo in la eryo.

Dhacdooyinka Kafaala qaadida dugsiga - Ardayda oo dhan dhacdooyinka dugsiga maalgaliyo lagu maamuli doonaa xeerarka iyo qawaaniinta dugsiga degmada iyo ku xiran yihiin maamulka ka tirsan dugsiga degmada haddii ay ka dhacdo dhulka dugsiga am aagagaaraha.

Baaritaanka iyo Gacan ku dhigid -

1. Baaritaan guud ee hantida dugsiga oo ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn, lookarrada iyo miisaska dhici kara waqti kasta oo aan ardayda joogin; waxyaabaha sharci darada ah ama waxyaabaha ka tirsan dugsiga laga yaabaa in gacanta lagu dhigo.
2. Baaritaan hantida dugsiga loo qoondeeyey ardayga waa in la koobnayn xaalad ay jirto sabab macquul ah in ay rumaysan yihiin ardayga uu qarinyo sir caddeyn ah fal sharci-darro ah ama xad-gudub ku ah xeerarka.
3. Waxyaabaha sharci darada ah, ama waxyaabaha la mamnuucay by xeerarka degmada, ama hanti kale oo macquul ah ka go'an in ay khatar ku tahay ammaanka ama ammaanka ah ee leh ama kuwa kale waxaa laga yaabaa in ay ka tirsan dugsiga.
4. Waxyaabaha loo isticmaalo in lagu carqaladeeyo ama faragelin habka waxbarashada laga yaabaa in si ku meel gaar ah looga saaro gacanta ardayga.
5. Dhammaan waxyaabaha la qabtay la heli doonaa diyaar in uu ku soo noqdo milkiilaha ama maamulka ku habboon.

Xadgudbo - In la joogo meel aan la ogolayn ama diiday in uu ka tago marka uu amar lagu bixiyey in sidaas la sameeyo xagga maamulka u xilsaarey shrciga.

Faragelin aan Sharci aheyn ee Maamulka Dugsiga – Xad gudubka xagga maamulka ama macallimiinta ee xoog ama rabshado ama qasab oo aan sharci aheyn.

Cabdi-gelinta sharci daradda ah ee Maamulka Dugsiga – Fara gelinta maamulka ama macallimiinta ee cabsi geliya ama rabshado ee nooc kasta oo qasab ah aan sharci aheyn.

Hadalka Xorta ah iyo Kulanka

HADALKA XORTA AH IYO KULANKA

Hadalka Xorta ah iyo Kulanka:

1. Ardayda af cadaynayaan shaqsiyaadka fikradahooda laakiin fikrado kuwaas waa in aan loo oggolaan in ay ku sameeyaan faragelin xuquuqda dadka kale si ay isu muujiyaan. Isticmaalka fisqu, weerar shaqsi ah, ama hanjabaad loo geysan dadka, hantida, ama sumcad waa ka mamnuuc.
2. Dhammaan kulamada ardaygu milkiyadda dugsiga ayaa la shaqayn karaa oo keliya oo qayb ka ah nidaamka caadiga ah ee waxbarashada ama sida uu oggol yahay maamulaha ama wakiilka taaghayn magacaabay maamulaha.
3. Ardaydu wuxuu xor u yahay inuu si nabad ah u soo shiraan. Si kastaba ha ahaatee, samaynta ama ka qayb qaadashada shir kasta oo faragalin ku sameeynaayo howlaha dugsiga ama fasalka waa ka mamnuuc.

Xornimada Daabacaadda:

1. Hadal cad ee ulajeedo leh -

Habka waxbaridda ardayda bulsho dimuqraadi ah masuul ka u baahan tahay fursad macquul ah si ay u xaqiijiyaan xuquuqda xorriyadda hadalka iyo hadal macno guud ee deegaanka dugsiga dadweynaha. Ujeedada ugu weyn ee dhan faafinta dugsiga waxaa ka mid ah qalab lagu barto ee geedi socodka waxbarashada.

Ardayda waxay xaq u leeyihiin inuu ka hadlo fekerkiisa shakhsi si qoraal ahaan. Fikradahan ma faragelinayo ama ma carqaladeenayo hanaanka waxbarasho ama sharci jebin ku ah xuquuqda dadka kale. Qoraaga waa in ay saxiixaan tibaaxaha qoran sida. The waqtiga iyo goobta qaybinta qalabka sida ku xiran yahay shakhsiga xeerarka dhismaha.

Ujeedada siyaasadan waa in la hubiyo xaqiijinta ka mid ah lana xiriira xuquuqda ay sabab u tahay xuquuqda dadka kale iyo baahida loo qabo in xayiraad macquul ah in hawl galka nidaamka dugsiyada dadweynaha.

Si loo helo waayo-aragnimo this ee ardayda, guddiga wuxuu abuurayaa siyaasadaha soo socda si loo kaabo xeerarka maamulka iyo xeerarka sida macquulka ah ee loogu baahan yahay:

2. Daabacaadda Xuquuqda iyo masuuliyadaha -

Ardayda degmada waxay xaq u leeyihiin inay ka qayb qaataan wax soo saarka ee daabacaadda dugsiga si rasmi ah u unkamayaan fasalka dugsiga ama hawlaha dugsiga iyada oo ay kormeerayaan si toos ah macalinka ah loo xilsaaray. Daabacaadaha dugsiga waxaa ka mid ah, laakiin aan ku xaddidnayn, wargeysyada iyo buugaaagta sanadka.

Daabacaadda dugsiga waa in ay raacaan nidaamka lagu aasaasey saxaafadda, oo ay ku jiraan, loogana baahan yahay axiixay la qoray oo dhan maqaalooyin oo wauxa warqadaha tifaftiraha cadeeyaan fikradahooda. Fikradaha qoraha wuxuu mas'uul ka yahay shaqaalaha tifaftirka. Maamuluhu waa inuu ansixiyaa daabacaaddaha dugsiga ama wakiil loo qoondeeyey maamulaha ka hor qaybinta.

Daabacaadaha oo dhan wargeys dugsiga waa inay bixiyaan fursad ku filan muujinta ardayda aragtiyadao kala duwan qaadashada heerarka da'da ah ardayda iyo heerarka bulshada oo la tixgeliyo.

3. Daabacaad reeban -

In layliga xuquuqda ardayga ee kor lagu sharaxay, ardayga ma daabici doono, qaybiyo ama qalabka boosto kaas oo:

Hadalka Xorta ah iyo Kulanka

- a. Ma weerar sharka ahaa, isku qaawinta ama fisqi si aan qaan gaarin sida ku qeexan sharciga ee hadda.
- b. Ma qadaf ahayn sida ku qeexan sharciga ah ee hadda.
- c. Ma faragelin ayaa ku sameynaa howlaha dugsiga iyo qalab ahaan ama edbinta.
- d. Ma ku xad gudbaa xuuqda dadka kalee, oo ay ku jiraan xaqqa leh asturnaanta.
- e. Ma ku dhiiri gelin falalka khatar ku ah caafimaad ama badbaadada dadka kale.
- f. Kicin ardayda in ay sameeyaan falal sharci darro ah oo ku saabsan dhismaha dugsiga ama xad gudub ku ah xeerarka dugsiga, ama carqaladeeyo howlaha kala dambeyn ee Dugsiga.
- g. Fikraddaada ama doodo nacayb isir, jinsi, ama diinta si ay u abuuraan khatar guddiga falal sharci darro ah oo ku saabsan dhismaha dugsiga ama xadgudub ku ah xeerarka dugsiga ama khashkhashaadda ku ool ah hawlgalka habsam u socodai dugsiga.
- h. Ma la qaybiyey wax xadgudub ku ah shuruudaha waqtiga, meesha iyo nooca.
- i. Fikrad kale miyaa lasoo guuriyey.

4. Go'aaminta ku Habboonaanta -

- a. Lataliyaha ayaa dib u eegi doona oo ansixin maqaal kasta ka hor intaan la daabacaadan si loo ogaado haddii ay maqsuudiyaa shuruudaha tilmaamahan.
- b. nuqulna lama baari doona oo laga yaabaa in laga reebo sababo gaar ah ku qoran tilmaamahan.
- c. Mas'uuliyadda si ay u hirgeliyaan tilmaamahan ay ku aqbalayaan waxa la soo gudbiyey daabacaada iska leh lataliyaha. Haddii ay dhacdo in arday ku qanci waayo go'aanka la taliyaha, arrinta waxaa laga yaabaa in loo gudbiyaa Guddiga Dib u Hubinta Daabicidda , iyo maqaalka laga joojiyey daabacaadan ilaa arrinta la xalliyo.

5. Guddiga Dib u Hubinta Daabicidda -

Maamulaha wuxuu u xilsaari doona Guddiga Dib u Hubinta Daabicidda Publications ah inay dib u eegaan qalabka iyo xaqiijinta mas'uuliyadaha maamulka sida siyaasadda loo baahan yahay. Guddiga Dib-Publications ayaa ka koobnaan doona madaxweynaha ASB, taliyaha kuliyaadda, iyo maamule uu magacaabey maamulaha. Go'aanka Guddiga Dib u Hubinta ayaa laga yaabaa in laga codsado Kormeeraha dacwadaha dib loo qaado in kormeeraha. Go'aanka kormeeraha wuxuu noqon doona kan u dambeeya.

6. Xad Gudubka Daabacaadda -

Ogaanshaha xadgudub ku ah siyaasadda this arday kasta waa sababta ku filan yahay dhanka dhanka anshaxa tallaabo ku habbnoon la qaado.

7. Siyaasadda Xayeysiinta -

Xayeysiinta ganacsiga ama dhilleysiga waa oggolaan doona milkiyadda dugsiga oo kaliya haddii ay la xiriiraan hawlaha dugsiga iyo in laga haysto ogolaansho kormeeraha ama qofka kormeeraha u magacaabey.

Daabacaadaha dugsiga waa inuusan ku jirin xayeysiismo taas oo:

- a. In kor loo qaado dhaq-dhaqaaqyo oo ay yihiin sharci darro, xadgudub ku ah siyaasadda dugsiga, ama tixgalin heerarka bulshada.

Hadalka Xorta ah iyo Kulanka

- b. Kor u qaadidda ficillada carqaladeyn lahaa howlgalka habsami u socodka dugsiga ama halis ku ah caafimaadka iyo naabdgelyada ardayda ama shaqaalaha.
- c. Ka kooban yihiin waxyaabo taas oo qadaf ah, khiyaano, ama weerar sharka ahaa, foolxun, ama fisqi.
- d. Kor u isticmaalka waxyaabaha khamriga iyo tubaakada.

8. Daabacaadaha Kambaska ka Baxsan -

qalabka qoraalka ah ee aan soo saarin ardeygaae dugsiga degmadu waa in ay haystaan oggolaansho u ah maamulaha dugsiga ka hor inta aan la qaybin lahaa

9. XAQA ARJIGA WADAJIR LOO QORO -

Ardayda waxay xor u yahay inuu codsan in la beddelo siyaasadaha iyo xeerarka dugsiga, wareegga codsi ku xiran yahay shakhsiga xeerarka dhismaha.

Dhibaateyn, Xoog Sheegasho, faraxumeynta Galmada

DHIBAATEYN

Siyaasadda Degmada Dugsiga David Douglas oo ku saleysan yahay mabda'a ah in ixtiraam iyo dulqaad waa lagama maarmaanka u ah deegaan waxbarasho oo fiican oo wax soo saar leh. Intaas waxaa sii dheer, siyaasadda waxaa taageera siyaasad degmada si gaar ah waxa uu mamnuucayaa dhibaateynta, iyo sidoo kale gobolka iyo xeerarka federaalka in ay qabtaan dugsiyada masuul ma ka baaraandegidda cabashooyinka si aada iyo cadaalad ah. shaqaalaha Dugsiyada Degmada David Douglas ayaa aaminsan in aad si xoog leh, in aanu feejignaadaan oo firfircoon ee qeexaya, garashada, iyo sidii farsamooyinka si looga hortago dhibaato. Arrintan waxaan u qaadaneynaa mid dhab, **mana nihin kuwo aamusan doonaa midab, ku salaysan jinsi, galmada, jinsiga / jinsi ama nooc kasta oo kale oo dhibaateyn.** Gaar ahaan kadeedka waxaa lagu qeexaa sida soo socota:

"Dhibaateynta, cabsi ama xoog sheegasho" waxaa loola jeedaa fal kasta oo:

(a) Wax ku ool ah faragalin faa'iidooyinka waxbarashada ardayga, fursadaha ama qaab;

(b) Wuxuu ka dhacaa meel ama isla markiiba ku xiga dhulka dugsiga, ee waxqabad kasta oo dugsiga maalgaliyo, gabadiidka dugsiga bixiyo ama wax rasmi ah ee baska dugsiga istaago,

(c) Wuxuu leeyahay saamaynta ee:

a. Dhaawacay jirka arday ama dhaawac hantida ardayga,

b. Adoo og isla markiiba ku abuuraya ardayga cabsi macquul ah ama waxyeello jirka saameeya ama burbur hantiyeed ardayga; ama

c. Abuuridda bay'ad colaadeed waxbarasho, ay ka mid yihiin fara-gelinta nafsadeed ah iyo fiyoowaanta qaabka ardayga; iyo

(d) Waxaa laga yaabaa in uu ku salaysan, laakiin aan ku xaddidnayn, xaaladda ilaaliyo fasalka qof.

"Fasalka la ilaaliyo" waxaa loola jeedaa koox ka mid ah dadka sharafta leh, ama la aaminsan yahay in la kala duwanaayeen, jinsiyad, midab, diin, nooca, nooca galmada, asal qaran, xaaladda guurka, xaaladda qoyska, ilaha dakhliga ama naafo. ORS 174,100 iyo 339,351.

1. **Hanjabaada / Xoog sheegasho:** Habdhaqanka in si wayn ugu geysan kartaa faa'iidooyinka waxbarashada ardayga. Dabeecadaha noocan oo kale ah ka mid noqon kara, laakiin aan ku xaddidnayn: samaynta faallooyin aan habboonayn ama ku saabsan qof, telefoon si aan habboonayn, jirrabayeen, wacaya magacyada ama lagu dhiiragaliyo ardayda kale in ay sidaa sameeyaan. ORS 339-351.

2. **Isgaarsiinta xoog sheegasho:** Isticmaalka qalab kasta oo isgaarsiineed, handadaad, cabsi ama cagajuglaynta. Isgaarsiinta xoog sheegashada oo ka mid noqon kara, qaybinta emails, warqado la daadiyey, sawiro, iyo fariimaha qoraalka ah.

3. **Faraca / Qabiil:** fallo kasta oo qoraal ah ama afka ah in lagu ceebeeyo qofka isirka, diinta iyo/ama asalkiisa waxaa loo tixgelin doonaa dhibaateyn qofka. Qaar ka mid ah waxa ay kala yihiin aflagaada qoran ee ardayga ama ku hadlay hoolka, qoraal ka kooban ereyo cunsuriyad / qowmiyadeed, iwm ficil edbin haboon laga qaadi doonaa qofka hanjabaadda ka soo gudbeen; waxaa ka mid ah waxaa laga yaabaa in hakin ama eryitaan.

4. **Dhibaateynta Galmada:** Dugsiga Degmada David Douglas ayaa heegan u yihiin ilaalinta deegaan waxbarasho oo lacag la'aan ah oo ka maqan ah dhibaateynta galmada. Ujeedooyinka tilmaamahan, dabeecadaha soo socda ee hal arday iyo mid kale, xubin shaqaale ah iyo ardayga, ama ardayga iyo xubin ka tirsan shaqaalaha, waxaa lagu qeexi karaa sida dhibaateynta galmada:

Dhibaateyn, Xoog Sheegasho, faraxumeynta Galmada

- a. Soo dhoweyn la'aan galmada shukaansiga, horumar, ama soo jeedin.
- b. faallooyin Graphic af ama qoraal ah oo ku saabsan jirka qofka ama labbiska (tusaale, darbiga farriin gaar ah ee galmada, ama sawir ka mid ah waxyaabaha muujinaya o buugga lagu qoro).
- c. Galmada cad ama kaftan weerar.
- d. suul dhabalaynta ee harkaha rajabeeto ama jiidaya on nooc kasta ama nigis.
- e. Hoos u jiidaya dharka jimicsiga ama nooca kale ee dharka.
- f. Taabashada ama jiidista qaybo aan habboonayn ee jirka ah.
- g. Samaynta aflagaada galmada iyo muujintiisa.
- h. cadaadis xeel dheer ama codsiyada hadalka galmada.
- i. dhaqanka kale ee afka ah, muuqaal, ama mid jireed oo ah galmada.
- j. Faallo kasta oo qoraal ah ama afka ah oo xaqiraya nooca galmada ee qofka

Habka Cabashada Dhibaataynta:

Arday kasta oo uu aaminsan yahayisaga/iyada ayaa la kulantay dhibaato sida kor lagu qeexay waa in si dhaqso ah u soo sheegaan dhacdada qofka shaqaalaha dugsiga ee kuuqu dhow ama si toos ah xafiiska ama lataliye inaad soo sheegtid dhacdada taagaaan. Haddii warbixinta lagu sameeyey la taliye ama shaqaale qof, isaga/iyada waa in loo sheegtaa maamulaha. Maamulaha ayaa baari doona cabashadaada iyo wax ka qabashada ardayga samaynta cabashada shir uu u qabto shan (5) maalmood gudahodo ee la soo ogeysiyo.

Codsiga ardayga ama waalidka ardayga, sir ayaa lagu hayn doonaa. Si kastaba ha ahaatee, inta badan waa ay ku adag tahay si ay u baaraan cabasho si fiican ma uusan carabaabin magaca ardayga ka cabanaya. Haddii magaca dhibanaha dhibaata qaba aan la shaacin, maamulaha ayaa qaadi doonaa tallaabooyin si loo xaqiijiyo in aanay jirin aargoosi ama aargoosi ku dhacaan qofka ficil edbin haboon laga qaadi doonaa xadgudubka samaynta. (Isbedelada nidaamka kor ku xusan in la sameeyo waxaa laga yaabaa in haddii maamulka la magacaabo ee dacwada).

Waa in la adkeeyaa in dhibaato nooc kasta oo lagu qaban doono ilaa xad buuxda, taasoo la micno ah in ganaax dheer iyo/ama ka saarida dugsiga waa suurto gal. Ardayda waa in aan macno kasta oo foodda u saaran dhaqanka on kadeedka sida "kaliya isagoo xiiso leh" - Ma jiraan wax sidaa xiiso u leh qof kale kharajkiisa.

Xadgudubka Internetka/Qalabka Elektroonikada

XADGUDUBKA INTERNETKA / QALABKA ELEKTROONIKADA

ISTICMAALKA INTERNETKA

Kombiyuutarada iyo isku xirka computerka ee Dugsiyada David Douglas ay yihiin ilaha ardayda. Waxaa la filayaa ardayda ula dhaqmi doonaa korantada dugsiga ixtiraam iyo daryeel leh. Kombiyuutarada David Douglas waxay ku xiran yihiin shabakadaha maxalliga ah iyo Internetka Shabakada Adduunweynaha. qayb yar oo internetka ku jira waxaa laga yaabaa in wax in waalidka iyo/ama ardayda ka heli karaan wax la diidi karo.

Wax aan la oggoleyn ama aan habooneyn isticmaalka Internetka iyo/ama computer, koobiga ama daabicidda lama ogola. Kombiyuutarka waa in loo isticmaalshaqada dugsiga oo keliya. Isticmaal kasta oo mid kale ah, oo ay ku jiraan, laakiin aan ku xaddidnayn, isticmaalka aan habboonayn ee internetka, ciyaaraha, ama email shakhsi ah lama oggola. **Waayitaan u mudnaanta computerka wuxuu keeni doonaa anshaxa.**

HANDADAADDA INTERNETKA

Cyberbullying waa isticmaalka qalab kasta oo isgaarsiineed si uu u gudbiyo farriin nooc kasta (qoraal, sawir, maqal ama video) sumcad xumo, cabsi, xadgudub ama uu si kale loogu tala galay in wax la yeelo, cay ama mid kale ee ula kac ah la yaso, oo soo noqnoqda, ama cadaawad iyo sidaas oo aan la rabin oo hoos qofka aqoonsiga run ama been ah. Degmada Dugsiga David Douglas uma dulqaadan doono handadaad internetka. (Fiiri Dhibaataynta).

AALADAHA KORONTADA

qalabka Elektroonikada laga qaadi karaa haddii lagu **soo bandhigay inta lagu jiro saacadaha dugsiga**. Haddii ay tahay dambiga labaad, waalid ama masuul sharci ah waxaa la weydiin doonaa in uu ka qaado qalabka dugsiga. kombiyuutarada shakhsiga ah, talefoonada gacanta, idaacadaha, CD / MP3 / iPod ama qalabka kale ee maqalka, tilmaamaha laserka, ama telefoonada kaamerada/kaamerada waxaa loo tixgelinaa inuu baabi'nayo nidaamka waxbarashada marka la bandhigo inta lagu jiro saacadaha dugsiga, soo kabashada deynta, ama dugsiga xagaaga.

qalabka Elektroonikada aan habooneyn ee adeegsa ardayda waa in xoolihiisa lagala wareegi doonaa saacadaha dugsiga. Arday kasta oo isticmaalaya qalab elektaroonika, tusaale. telefoonka gacanta, blackberry, qalabka pilot, iyo wixii la mid ah, inta lagu guda jiro baaritaan laga yaabaa inay baaraan oo ka mid ah waxyaabaha qalabkaas u dhexjiro. Sidoo kale, ardayda keeno dugsiga qalabka elektarooniga oo sidaas sameeyo ay halis gaar ah; dugsiga ayaa masuul ka ah waxyaabaha lumo ama la xado.

DIGNIIN: Degmada iyo shaqaalaha dugsiga iyo khayraadka dugsiga saraakiisha mas'uulka kama ahaqalabka elektarooniga haddii uu lumo ama la xado.

Hanjabaada

HANJABAADAHA SHAQAALAHA DEGMADA AMA ARDAYDA

Guddiga Degmada Dugsiga David Douglas ee Waxbarashada waxaa ka go'an in ay kor u qaadida xiriirka caafimaad badbaado iyo jawi waxbarasho. Si taas loo gaaro, Dugsiyada Degmada David Douglas uma dulqaadan doono qaab kasta oo hanjabaad, liisaska beegsaday, cabsi gelin, handadaad ama khasbid la farayo shaqaalaha degmada, ama ardayda. Eryidda hal sano ama ka badan waxaa laga yaabaa in si adag loo dhaqangelio.

Shaqaalaha waa inay u soo sheegaan maamulaha arday kasta oo muujinayaa mid ama ka badan oo ka mid ah dabeecadaha soo socda ee khatarta rabshadaha:

1. Hanjabaada in ay dilaan qof isticmaalaya hub ama qalab khatar ah
2. Soo bandhigaan dhaqanka rabshado fasalka ama meel ka mid ah dhulka dugsiga
3. Halis ku ah nololsha dhaqan colaadeed ee fasalka ama meel ka mid ah dhulka dugsiga

Dhaqanka dagaalka ah oo macnaheedu yahay rabshadaha ka dhanka ah jirka oo kale in u gaysanaysa dhaawac halis ah ama dhimasho.

Markii arday uu sameeyo hanjabaad ama soo bandhigo dhaqan, nidaamka hoos ku xusan ayaa la raacayaa:

1. Xubin Shaqaalaha (s) la socda dhaqanka ama ka war qabaan dhaqanka isla markiiba u soo sheegi doona xaaladda maamulaha.
2. Maamulaha dhismuhu wuxuu isla markiiba ka saari doonaa fasalka ardey kasta oo ku hanjabay in uu dhaawacdo qof kale ama si xun u dhaawici hantida dugsiga ama shaqaaleaha.
3. Ardaygu waxa la dhigayaa meel ka baxsan fasalka halkaas oo maamulaha dhismaha ama wakiilkooda heli doonaan fiiro deg-deg ah.
4. Maamulaha ama qofka u xilsaaran ayaa baari doona halista khatarta si loo ogaado kalsoonida. Muddada baaritaanka ardayga wuxuu ahaan doonaa in ay ilaaliyaan maamulaha ama qof loo xilsaaray.
5. Maamulaha wuxuu raaci doonaan nidaamka kooxda baarista iyo inuu wargelin doono xafiiska kormeeraha ee, sarkaalka khayraadka dugsiga iyo waalidka (iinta) ee ardayga haddii la arko khatar macquul ah. Maamuuluhu wuxuu raaci doonaa qiimeynta sharciga Degmada.
6. Khatar macquul ah ee rabshado wata wuxuu ka dhalan doonaa ganaax ama eryitaan xagga dugsiga. Shaqaalaha lagu sameeyey hanjabaad iyo shaqalaha soo sheegey hanjabaada waxaa degmada go'aankeeda loo soo dheegi doonaa aan ka aheyn wax sharciga ka reebayo.
7. Qiimaynta Badbaadada ayaa loo baahan doonaa ardayda sameysey khatar lagu kalsoonaan karo rabshadaha ka hor inta ardayga loo oggol yahay inuu ku laabto fasalka.
8. Maamulaha ayaa la kulmi doonaa shaqaalaha ka dhanka ah khatar lagu sameeyey isaga/iyada wakiil si ay ugala hadlaan natiijooyinka qiimaynta haddii aan mamnuuc ka dhigeynin sharciga gobolka iyo federaalka.
9. Maamulaha dhismaha ayaa u sheegi doona ardayda iyo shaqaalaha dugsiga kuwaas oo ay ku xiran yihiin hanjabaad lagu kalsoonaan karo ee rabshadaha, kuwaas oo in hab waqti. Ogeysiinta waxaa la isku dayi doonaa telefoon ama shakhsi ahaan 12 saacadood oo la ogaadey halista hanjabaadda. Marka, ogeysiin qoraal ah oo dabagal ah ayaa loo diri doonaa 24 saacadood ee ogaanshaha eee hanjabaadda.

Hubka

HUBKA

Hubka, wax ku eg hub, iyo hawlaha hub la xiriira waxaa ka mamnuuc ah dugsiyada, dhulka dugsiga, dhacdooyinka dugsiga, iyo hawlaha dugsiga maalgaliyo. Qofna hantida Degmada Dugsiga gudaheed ku lahaan doonaan hub, qalab kasta oo qarxa ama qalab qarxa, oo ay ku jiraan:

Wax kasta oo loo isticmaalo hub ahaan iyada oo ujeedadu tahay in ay sameeyaan ama wax yeello jirka

Waxyaabaha mamnuuca ah waxaa waajib ah in ay la wareegaan shaqaalaha ka tirsan dugsiga iyo waxyaabaha soo socda ayaa sidoo kale xadgudubyada xeerarka dugsiga David Douglas oo kaasoo ka imaan Kara eryin.

- **Hubka / Hubka Khatarta**
Waxaa ka mid ahaan doonaan, laakiin aan ku xaddidnayn: qoryaha blastikada, qoryaha BB, qoryaha rinjiga, qoryaha, warafyada, bunduqa booda, qoryaha iyo hooto, shoorgannadu, gacmeedku iyo bastoolado bilaabo, qoryaha wax suuxiya, oo ka mid ah jir ama aqbalana hub kasta oo kale.
- **Mindiyaha, iyo qalab dhuuban/Jarida & qalabka wax duridda**
Dhammaan jarida geesaha ama qalab wax durayo cabbir kasta, waa ka reeban yahay.
- **Waji buufis kiimiko / buufiska bifbaafka / geesaha hawada leh**
Waji Buufis kiimiko waxaa loo arkaa hub iyo waxaa laga yaabaa in aan la geyinin xarunta dugsiga. Haddii waji buufiska kiimikada waxaa looga faa'iideysan dugsiga siyaasadda hubka la xoojin doonaa; ardayga waa laga eryayaa.

Sharciga federaalka ee Oregon wuxuu dalbayaa eryinta ardada hal (1) sano (Degmada Dugsiga David Douglas wuxuu aqoonsanaa hal (1) sano ee 365 maalmood) xaaladaha soo socda awgeed:

- Keenidda dugsiga bastoolado, iyo/ama lahaanshaha bastoolado, dhulka dugsiga, howlaha dhaq-dhaqaaqa ee dugsiga iyo howlaha dhaq-dhaqaaqa ee maalgeliya dugsiga.
- Keenidda dugsiga hubka dilaaga ah iyo/ama lahaanshaha hubka dilaaga ah, dhulalka dugsiga, howwlaha dhaq-dhaqaaqa dugsiga, muddada saacadaha dugsiga, iyo howlaha dhaq-dhaqaaqa dugsiga.
- Istimaalidda, isku dayda isticmaalidda, ama hanjabaadda isticmaalidda hubka khatarah dugsiga ama howlaha dhaq-dhaqaaqa dugsiga.

Hub kasta ama nooc kasta oo hub u eg ay qaateen ama ku saabsan qof weli halka milkiyadda degmada ama hawlaha ama dhacdooyinka dugsiga ku xiran yahay gacanta lagu dhigfo iyo/ama lala wareego.

Ardeyga haysto hub loo gudbin doonaa waalidkiisa/mas'uulka sharciga ah ee ardayga iyo laga yaabaa in lagu soo wargeliyo Xafiiska Booliska ee Portland. Tallaabo anshaxeed iyo/ama sharci ku haboon laga qaadi doonaa ardayda hantiyi hub iyo ardayda ka caawin haysashada hubka sinaba.

Hubka ay gacanta ugu jiraan ku shaqaalaha sharci fulinta waa loo ogol yahay. Agaasimaha Guud ayaa wuxuu u oggolaan karaa in dadka kale si ay u hantiyaan hubka dhismayaasha dugsiga.

Sharciga wuxuu u ogol yahay Degmada si iskeed ah u guuraan ardayga naafada ah oo hub keena dugsiga meelaynta waxbarasho kale oo ku meel gaar ah ugu badnaan 45 maalmood maalmaha kalendarka.

SHARCIYADA GOBOLKA IYO FEDERAALKA

Hubka ah Dugsiyada Gobollada Mareykanka Sharciga 1994 wuxuu siinayaa in ardey kasta la ogaadey inuu keeney dugsiga hub waa in la eriyaa inta ugu yar hal (1) sano. Hub sida looga qeexay: Qaybta 921 ee Tiitolaha 18 ee Gobollada Mareykanka Xeer waxaa ka mid ah waxa soo socda:

Hubka

- Hub kasta oo doonaa, ama waxaa loogu talagalay in ama laga yaabaa in si dhaba loo beddeley, rido tallaabada ee qarax;
- Nooca ama heley hub kasta oo kor lagu sifeeyey;
- Cod qariye ama aammusiye kasta oo hub
- Wax kasta oo qarxa, gubta, ama gaasta sunta ah
 - 2) Bombo
 - 3) Qunbulad
 - 4) Saaruuqa heysta in ka badan afar (4) nooc oo xoog ah
 - 5) Saaruuq heysta arxin ama gubitaan in ka badan rbuc cabbirkiisa
 - 6) Miino, ama
 - 7) Qalab la eg;
- Hub kasta oo doonaa, ama waxaa loogu talagalay in ama laga yaabaa in si dhab ah loo qorsheeyey, rido tallaabada eee qaraxa;
- isku dar kasta oo qaybo ka mid ah loogu talagalay ama loogu talo galay in loo isticmaalo qaab beddelida qalab kasta oo burbur ku tilmaamay in labada (2) degdeg ah ee tusaalooyin, iyo burbur laga yaabaa in loo dhabagaley ayay soo ururaan.
Fiiro gaar ah: Dugsiga Degmada David Douglas ma dhaafayo hubka marka hore ahaa, qoryaha, rashka iyo qalabka kale.

Sharciga Oregon wuxuu u baahan yahay in laga eriyo dugsiga oo keena iyo/ama lahaado hubka dilaaga ah dugsiga muddo aan ka yarayn hal (1) sano, taas oo ku xiran beddelid kooban isagoo loo eegayo xaalad-ba-xaalad. Eryidda noocan oo kale ah waa in loo sheegaa dadka fulinaya sharciga.

Raacidda qaynuun Oregon, "hub dilaa ah" waxaa lagu qeexaa sida "wax qalab, ama walax si gaar ah loogu talagalay awood u keenitaanka jirka dhimasho ama dhaawac halis ah." Tan waxaa ku jira, laakiin aan ku xaddidnayn hubka, hawooyinka u aabayeelin, mindiyo, silsilado, laabatooyinka naxaas, bud, iyo bambooyin.

Sharciga Oregon wuxuu u baahan yahay degmooyinka dugsiyada inay ardayda isticmaasho, isku dayo in ay isticmaalaan, ama ku hanjabay in ay isticmaalaan hub khatar ah milkiyadda dugsiga ama dhacdooyinka dugsiga ama hawlaha dugsiyada ka socda muddo aan ka yarayn hal (1) sano, taas oo ku xiran beddelid kooban loo eegayo xaalad-ba-xaalad. Eryidda noocan oo kale ah waa in loo sheegaa dadka fulinaya sharciga.

Raacidda sharciga Oregon, "hub khatar ah" waxaa lagu qeexaa sida macnaha "hub kasta, aalad, qalab, qalabka ama waxyaalo oo xaaladaha ku jira kuwaas oo ladey, isku dayay in la isticmaalo ama loogu hanjabay in la isticmaalo, waa karti u diyaarsan keenitaanka dhimasho ama dhaawac jirka halista ah. "Tan waxaa ku jira, laakiin aan ku xaddidnayn qalimaan, qalin, ku wareegsan, shanlo rat-badhidi, qaado barafka, qoriga hawada, qalimada, qalinka qoriga ah, qoriga BB, waji buufis kiimiko, buufin, iyo silsilado.

ANSHAHA

ANSHAXA DUGSIYADA DAVID DOUGLAS

Dugsiyada David Douglas leeyihiin caado wanaagsan ee akhlaaqda wanaagsan. Si kastaba ha ahaatee, waalidka, macalimiinta, iyo maamulayaasha ayaa la weydiiyay in xeerarka xukuma anshaxa iyo dhaqanka la qoraa si koox waliba ogaado waxa loo baahan yahay. Waxay dareemayaan, wada shaqeynta xeerarka cad hoostooda iyo si joogto ah loogu dhaqmaa; waxaan sii wadeynaa xeerkaa David Douglas loogu talagalay iyo anshax cadaalad ah.

Qeexid

Anshaxa waa jihada wanaagsan ee dhaqanka xagga heerarka aasaasay anshaxa, si buuxda u fahamsan yahay iyo ku salaysan sabab, xukunka iyo xuquuqda dadka kale.

Edbinta saxda ah waa is-tilmaanka iyo is-maamulidda. Dugsiyada, bulshada iyo waalidiinta ay wadaagaan mas'uuliyadda loogu caawiyo ardayda horumarinta is-edbinta.

Anshaxa waa lagama maarmaan si loo hubiyo jawi habsami leh taas oo qof kasta u noolaado oo ay bartaan inay isaga/iyada awood buuxda ee wada noolaanshaha dadka kale.

Marka dhic-dhicidda iyo is-xakamaynta iyo isku-anshaxa guuldareysto, anshaxa wuxuu xoojinaa dadka ka baxsan shakhsiga la soo rogay, si loo ilaaliyo xaq dadka kale.

Dugsiyada David Douglas, sida bulshada guud ahaanba, xeerarka iyo hababka qaarkood la aasaasay si ay u hagto ardayda koboca wax dhisid iyo qaangaarnimada.

Xeerarka iyo nidaamka asal ahaan waa isku mid min Dugsiga barbarinta caruurta ilaa fasalka 12. Waalidiinta, macalimiinta iyo dadka kale mas'uul ka ah daryeelka iyo waxbarashada ardaydan waa in iskaashi lagu tarjumo laguna xoojiyo dhaqanka xeerarkan.

Anshaxyada Dugsi Hoose Furta Hab-dhaqanka Ugu Muhimsan

	Shirka ardeyga	Shirka Waalidka	Dhumis maamuus	Ka baxay Xafiiska	Meel kuxeyn	Xannibaad Dugsi Gudahiisa	Magdhow	Baaritaan / La-talin / Daaweyn	Xannibaad Dugsiga Meel Ku xeyndibaddiisa	Meel Ku xeyn Hakin Eryin
Alkolo	•	•				•	•	•	☑	☑
Gubid dhismo	•	•					•		☑	☑
Khiyaano/Soo guurin qof fikraddiisa	•	•	•	•	•	•				
Dabeecadda Xanuun Yar	•	•	•	•	•	•				
Xadgudubka Kambaska Xiran	•	•	•		•	•				
Kombiutar/Xadgudubka Internetka	•	•	•	•	•	•	•			
Anshaxa Qasan	•	•	•	•	•	•				
Daawooyinka	•	•				•	•	•	☑	☑
Dagaal	•	•				•			☑	☑
Dhibaateynta: Argagax/Galmo/Jinsiyad/Xoog sheegasho	•	•			•	•				
Taabashada aan Habboneyn/Bandhigid jeceyl	•	•	•		•	•				
Amar Diidmo	•	•	•	•	•	•				
Luqada	•	•	•	•	•	•				
Dhibaateyn Jirka	•	•				•			☑	☑
Xatooyo	•	•			•	•	•			
Khatarta Rabshadaha Shakhsiyaadka	•	•						•	☑	☑
Khatar dugsiga loo geysto	•	•						•	☑	☑
Tubaakada	•	•				•	•	•	☑	☑
Googoosnimo/Ka Boodidda/Ka Tegidda	•	•	•	•	•	•				
Kharibaad	•	•			•	•	•			
Hubka	•	•							☑	☑
Kuwa kale	•	•		•	•	•	•		☑	☑
<i>Xadgudbyo oo dhan</i>										
<p>Fiiri Gaar ah: 1. • = Waxay muujineysaa horumarka cawaaqib xadgudubiyada laga bilaabo kan ugu yar ilaa kan ugu badan.</p> <p>2. Degmada waxey u sheegi doonaan masuuliyiinta ku habboon wixii falal aan sharci aheyn.</p> <p>3. ☑ = Dhammaan wixii la xannibey oo dhan iyo la eriyey ee Darajooyinka PK-5 waa iney raacaan shuruudaha SB553.</p>										

Ardeyga ku jira darajada shanaad ama ka hooseeya, degmada waa iney yareysaa xannibaadda ka bixitaanka dugsiga ama eryinta xaaladaha soo socda:

- (A) Dhaqanka aan dhicin ee keeni kara dhib halis jirka ah ardeyga ama shaqaalaha dugsiga;
- (B) Markii maamulaha dugsiga go'aamiyo, iyadoo ku saleysan daawashada ama warbixin ka timid xagga shaqaale dugsiga,
- (C) Markii xannibaadda ama eryinta sharci ahaan loogu baahanyahay.

ANSHAXA / Sare Anshaxa Matrix
Anshaxyada Dugsi Sare Furta Hab Dhaqanka Ugu Muhimsan

	Shirk Ardeyga	Shirka Waalidka	Dhumis Maamuus	Ka Baxay Xafiiska	Meel Ku Xeyn	Xannibaad Dugsi Gudahiisa	Xannibaad Meel ku Heyn Dugsiga Dibaddiisa	Meel ku Heyn Hakin Eryin	Maghdow	Baaritaan/Latalin/ Daaweyn
Alkolo	•	•				•	•	•	•	•
Gubid Dhismo	•	•					•	•	•	
Khiyaano/ Soo guurin qof fikraddiisa	•	•	•	•	•	•	•	•		
Dabeecadaha Xanuunka Yar	•	•	•	•	•	•	•			
Xadgudubka Kambaska xiran	•	•	•		•	•	•			
Combutar/Xadgudub Internetka	•	•	•	•	•	•	•	•	•	
Anshaxa Qasan	•	•	•	•	•	•	•			
Daawooyinka	•	•				•	•	•	•	•
Dagaal	•	•				•	•	•		
Dhibaateynta: argagax/Galmo/Jinsiyad/Xoog Sheegasho	•	•			•	•	•	•		
Taabashada Aan Habboneyn/bandhigid jeceyl	•	•	•		•	•	•			
Amar Diidmo	•	•	•	•	•	•	•	•		
Luqada	•	•	•	•	•	•	•			
Dhibaateyn Jirka	•	•				•	•	•		
Xatooyo	•	•			•	•	•	•	•	
Khatarta Rabshadaha Shakhsiyaadka	•	•					•	•		•
Khatar Dugsiga loo geysto	•	•					•	•		•
Tubaakada	•	•				•	•	•	•	•
Googoosnimo/Ka boodidda/Ka tegidda	•	•	•	•	•	•	•			
Kharribaad	•	•			•	•	•	•	•	
Hubka	•	•					•	•		
Kuwo kale	•	•		•	•	•	•	•	•	
	<i>Xadgudbyo oo Dhan</i>									

Note: 1. • = Waxay muujineysaa horumarka cawaaqib xadgudubyada laga bilaabo kan ugu yar ilaa kan ugu badan.
3. Degmada waxaey u sheegi doonaan masuuliyiinta ku habboom wixii falal aan sharci aheyn.

XANNIBAAD

Hakinta ku meel gaar ah waxey ka saaraysaa ardayga u diidida ka qaybgalka dugsiga, hawlaha dugsiga, ama meel kasta oo goobayaalka Dugsiga David Douglas. Maqnaanshaha ay sabab u tahay ganaax cududaar la'aan. Caado ahaan ganaax aan ka badnayn shan maalmood oo dugsi, laakiin in xaalado gaar ah oo ganaax ah loo fidin karaa ilaa toban cisho oo maalmaha dugsiga ilaa qaar ka mid ah tallaabo gaar ah waxay dhacdaa sida dhageysiga maxkamadda, dhagaysiga eryidda, ama dib u eegid sarkaalka tijaabada ah. Maamulaha ama maamule ku xigeenka oo ogolaanshaha maamulaha ay ka dhigaysa ganaax.

*** Dhammaan wixii la xannibey oo dhan iyo la eryiey ee darajooyinka PK-5 waa iney raacaan shuruudaha of SB553.**

Nidaamyada Xannibaadda

1. Ardayga waxaa lagu wargeliyay in ganaax la tixgeliyo lana siiyo sababta (s) loocuskaday falkaasi.
2. Ardayga waxaa la siiyaa fursad ay ku sharxaan isaga ama iyada ee arrinta.
3. Haddii maamulaha ama maamule ku xigeenka ay dareensan yiin in ganaax la damaano qaado markii uu maqlay sharaxaad ardayga, ardayga waa in uu wargeliyo ama iyada ayaa ganaax la saarayaa, markii uu ganaax ku bilaaban doono iyo muddada ka joojinta.
4. Waalidku waxaa la ogeysiinayaa (haddii ay suurtoagal tahay) ganaaxa iyo sababaha tallaabada loo qaadey.
5. Warqad lagu diro boosta amaba la siiyaa waalidka/wakiilada oo sheegaya sababaha gaar ah, oo muddada, xannibaadda. Warqadda ayaa sidoo kale codsan doona in waalidku la soo xiriiraan dugsiga si ay ballan loo siiyo shirka dib-u-qirashada maamulaha iyo ardayga.
6. Muddada shirka socda waxaa la fiirin doonaa diiwaanka ardayga in dadaallada lagu doonayo in lagu ogaado tallaabooyin ay tahay in dugsiga uu qaato, ardayga iyo waalidiinta si loo xaqiijiyo guusha.

ERYINTA

Eryidda wuxuu diidayaa imaanshaha ardayga ee dugsiga ama hawlaha dugsiga ilaa hal sano (ORS 339.250).

* Dhammaan xannibaadda iyo cayriska ee Fasalada PK-5 waa in ay raacaan shuruudaha SB553.

Nidaamyada Eryinta

1. Ardayga la ganaaxey lana sugayo baaritaan in la eryo ay suurtoagal tahay.
2. Dhammaan hanaanka ganaaxa la raaci doono marka laga reebo in warqadda u waalidku sidoo kale lagu xusey in eryid la tixgeliyay.
3. Haddii maamulaha uu tixgeliyo inuu ka saaro, waalidka iyo ardayga ayaa warqad lagu wargalin doonaa. Warqadan waxaa lagu sharxi doonaa in waalidka iyo/ama ardayga ay u diyaarin karaan kormeeraha degmada dacwad maqal erinta ah. Nuqul ka mid ah warqadan waxaa loo gudbin doonaa kormeeraha. Codsiga dhagaysi eryidda waa in loo sameeyaa kormeeraha shan maalmood gudahood ee ay ku heleen warqadda eryinta.
4. Waalidiinta iyo ardayga waxaa laga yaabaa in qofka ay doortaan in ay iyaga la sii tashadaan ee arrinta dhegeysiga eryidda.
5. Marka dacwada eryinta la qaadayo, waalidka iyo ardayga waxey ka doodi karaan cayrinta iyo soo bandhigaan wixii macluumaad ah oo muhiim ah; Si kastaba ha ahaatee, "xeerarka cadaymaha" adag oo aan lagu dhaqmi karin dhagaysiga.
6. Sarkaalka dhagaysiga iyo/ama maamulaha, saddex maalmood gudahood, wargeliyaan labada waalid iyo maamulaha (qoraal) oo ka mid ah natiijada ka soo baxdey dib u eegista dhagaysiga
7. Ardada waxay xaq u leeyihiin inay rafcaan ka qaataan natiijada dhegeysiga eryinta ee kormeeraha ama wakiilka.

Buugga Gacan Qabsiga Horumarinta iyo Xubnaha Guddiga

Laga bilaabo gu'ga ee 2009, koox ka mid ah macalimiinta iyo maamulayaasha kula kulmay si ay u abuuraan buug in ku jiraan siyaasadda xuquuqda, mas'uuliyadaha iyo anshaxa ee ardayda oo dhan ee Dugsiyada Degmada David Douglas.

Buugan waxaa la siin doonaa dhammaan ardayda David Douglas iyo shaqaalaha oo la soo gelin doonaa website-ka Degmada David Douglas. Waxaa sannad walba dib loo eegi doonaa guddi ka kooban tiro la mid ah macalimiinta iyo maamulayaasha. Daabacaadda kowaad ee buugan ka dhigan Degmooyinka Dugsiga David Douglas "Xuquuqda Ardayga iyo Masuuliyadda – Xeer urursan ee AkhlaaqdaA."

Xubnaha guddiga kuwa iskaashadey horumarka buugan gacan qabsiga loogu talagalay 2009-2010 daabacaadda ugu horeysay waxay kala yihiin:

Kathy Edmondson – Macallin, Cherry Park

Cari Harris – macallin, David Douglas High School

Debbie Hagen – Wakiilka OSEA

Ericka Guynes – Maamule, Dugsi Hoose Earl Boyles Elementary

Duane Larson – Kaaliye Maamule, Dugsi Dhexe Alice Ott Middle School

Sharon Webster – Kaaliye Maamul, Dugsi Sare David Douglas High School

Natalie Osburn – Kaaliye Kormeere, Dugsi Sare